

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/sledztwa/akty-oskarzenia/167408,385-Akt-oskarzenia-przeciwko-Witoldowi-Z-i-Kazimierzowi-Z.html>
01.03.2026, 02:48

385. Akt oskarżenia przeciwko Witoldowi Z i Kazimierzowi Z.

W dniu 16 maja 2022 roku prokurator Oddziałowej Komisji ŚZpNP w Katowicach skierował do Sądu Rejonowego w Będzinie akt oskarżenia przeciwko Witoldowi Z. – byłemu funkcjonariuszowi Departamentu I MSW PRL, zajmującemu następnie kierownicze stanowisko służbowe w strukturach Urzędu Ochrony Państwa, oraz Kazimierzowi Z. – byłemu funkcjonariuszowi Milicji Obywatelskiej, zajmującemu także kierownicze stanowisko służbowe w Urzędzie Spraw Wewnętrznych jednego z miast województwa katowickiego.

Oskarżonym zarzucono ukrywanie dokumentów wytworzonych przez organy bezpieczeństwa PRL, które podlegały przekazaniu Instytutowi Pamięci Narodowej. Dokumenty te zostały odnalezione w czasie przeprowadzonych na szeroką skalę przeszukań pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych, zajmowanych przez byłych funkcjonariuszy oraz osoby im najbliższe, dokonanych przez prokuratora Oddziałowej Komisji ŚZpNP w Katowicach oraz funkcjonariuszy Delegatury Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Katowicach, podjętych po wpłynięciu do Instytutu anonimowego pisma w tej sprawie.

W następstwie tych czynności zabezpieczono ponad 100 dokumentów wytworzonych w latach 1970-1990 przez organy bezpieczeństwa PRL, oznaczonych klauzulami „tajne”, „ściśle tajne” i „tajne specjalnego znaczenia”, które zostały wytworzone w związku z prowadzoną przez Departament I MSW działalnością agenturalną poza granicami Polski, ponadto z działaniami Służby Bezpieczeństwa podejmowanymi w okresie obowiązywania w Polsce stanu wojennego. Wśród odnalezionych dokumentów znajdowały się między innymi legitymacje służbowe i przepustki wydane przez Służbę Bezpieczeństwa, dokumenty dotyczące zadań realizowanych przez agentów Służby Bezpieczeństwa, materiały zgromadzone w celu ulokowania agenta wywiadu poza granicami Polski, materiały operacyjne Komendy Wojewódzkiej MO w Katowicach zawierające dane o pacyfikacji kopalni „Wujek”, opracowania dotyczące działań funkcjonariuszy wywiadu oraz Służby Bezpieczeństwa podejmowanych wobec osób ze środowisk opozycyjnych oraz wobec osób duchownych, dokumentacja dotycząca wymiany osób aresztowanych pod zarzutem szpiegostwa, która została przeprowadzona między służbami wywiadowczymi państw bloku wschodniego i państw zachodnich w dniu 11 lutego 1986 roku na moście Glienke w Berlinie, wykaz opatrzony tytułem „Funkcjonariusze i agentura byłego hitlerowskiego aparatu kontrwywiadowczego i policyjnego” z podziałem na rozdziały „Abwehra”, „Gestapo”, „SD”, „Policja”, zawierające łącznie dane 489 osób z podaniem ich miejsc zamieszkania w Polsce, miejsc pracy, wykonywanych zawodów, pełnionych stanowisk i funkcji.

Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1974 r. nr 034/74 w sprawie postępowania z archiwaliami w resorcie spraw wewnętrznych, zmienionego Zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lipca 1979 r. nr 030/79 akta operacyjne jednostek operacyjnych resortu spraw wewnętrznych winny być przekazane do archiwum bezpośrednio po zakończeniu sprawy, zaś w przypadku gdy nie stanowią one dowodu rzeczowego lub nie posiadają wartości operacyjnej powinny być zniszczone przez jednostkę, która prowadziła sprawę. Natomiast zgodnie z art. 1 ust. 1 c ustawy o IPN-KŚZpNP przedmiotem działalności Instytutu jest ewidencjonowanie, gromadzenie, przechowywanie, zabezpieczanie, udostępnianie i publikowanie dokumentów organów bezpieczeństwa państwa, wytworzonych oraz gromadzonych od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r., dotyczących działalności organów bezpieczeństwa państwa o których mowa w art. 5 ustawy o IPN-KŚZpNP. Przechowywanie przez oskarżonych wspomnianych dokumentów jest niezgodne z prawem i jako czyn opisany w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania ZpNP, jest zagrożone karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat.

Obaj oskarżeni nie przyznali się do zarzucanych im czynów.

Sąd Rejonowy w Będzinie w dniu 29 września 2023 r. uniewinnił obydwu oskarżonych. W dniu 5 stycznia 2024 r. prokurator złożył apelację od powyższego wyroku.

W dniu 11 kwietnia 2024 r. Sąd Okręgowy w Sosnowcu uwzględnił apelację prokuratora uchylił wyrok sądu pierwszej instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia Sądowi Rejonowemu w Będzinie.